

[Justitsministeren.]

Det lovforslag, jeg i dag fremsætter for det høje folketing, vedrører jo kun en lille del af arvelovskomplekset, og det har ikke været tanken at tage stilling til arvelovskommissionens forslag til en samlet revision af arvelovgivningen.

Som det er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, er der fornylig taget initiativ til et nordisk lovsamarbejde på dette område. Under disse omstændigheder anser justitsministeriet det for uhensigtsmæssigt nu at tage stilling til spørgsmålet om en samlet revision af arvelovgivningen. Man bør, synes jeg, afvente resultaterne af det kommende nordiske samarbejde. Dette gælder så meget mere, som det jo har vist sig, at det nordiske lovsamarbejde har haft en overordentlig stor værdi på mange andre lovgivningsområder.

Der vil herefter gå nogen tid, før en almindelig arvelovsreform kan overvejes påny. Jeg mener imidlertid ikke, det vil være rigtigt at lade spørgsmålet om slægtens legale arveret hvile så længe.

Som der nærmere er redegjort for i bemærkningerne, går den legale arvefølge efter gældende ret så langt, at endog arveladerens tipoldeforældre og deres afkom er med i arveklasserne. Denne ordning er utidssvarende, når man har samfundsforholdene og slægtens betydning i dag for øje. Når hertil kommer, at denne vide arveret medfører ikke ubetydelige praktiske vanskeligheder, bør man efter min opfattelse straks gennemføre en reform her, og dette vil ikke præjudicere det kommende nordiske arvelovssamarbejde.

Det forslag, jeg har stillet, går ud på at ophæve 4. og 5. arveklasse, d. v. s. afskære oldeforældre og tipoldeforældre og deres afkom, og dele 3. arveklasse, således at bedsteforældre og onkler og tanter bevarer den legale arveret, men fætre og kusiner og deres afkom afskæres.

Dette er i overensstemmelse med arvelovskommissionens forslag. Det stemmer med gældende svensk ret, medens i Norge grænsen er draget lidt anderledes, idet fætre og kusiner, men ikke disses afkom, er arveberettigede.

De praktiske hensyn, der for mig har været afgørende for fremsættelsen af dette lovforslag, er de sidste arveklassers ringe

betydning, når man ser på størrelsen af de beløb, der tilfalder disse klasser sammenholdt med de ofte meget store besværligheder, som det volder skifteretterne at finde frem til de fjernere beslægtede i dødsboerne.

Jeg skal her fremdrage nogle tal, der hidrører dels fra arvelovskommissionens betænkning, dels fra de sidste års arvestatistik:

For 3. arveklassens vedkommende viser statistikken, at der i de 4 femårsperioder fra 1919—20 til 1938—39 er tilfaldet denne klasse henholdsvis 1,1; 1,8; 1,5 og 1,3 pct. af de samlede arvebeløb. Antallet af arvelodder i klassen udgjorde i de samme perioder henholdsvis 3,5; 4,0; 3,6 og 3,6 pct. af det samlede antal lodder. I finansåret 1950—51 udgjorde det tilsvarende tal for arvebeløbene 1,4 pct. og for arvelodderne 2,8 pct.

Ved bedømmelsen af disse tal må det tages i betragtning, at statistikken er en arveafgiftsstatistik. Det kan derfor ikke ses, om arven er tilfaldet den pågældende slægtning i kraft af den legale arvefølge, eller om den er tillagt ham ved arveladerens testamente som følge af et særligt tilknytningsforhold mellem dem.

For at få forholdet mellem legal arv og testamentsarv indenfor 3. arveklasse nærmere belyst lod arvelovskommissionen foretage en statistisk undersøgelse heraf. Jeg kan herom henvise til betænkningens side 38 og skal her indskrænke mig til at nævne nogle enkelte tal.

Det viste sig ved denne undersøgelse, der angik femåret fra 1933—34 til 1937—38, at den legale arv i 3. arveklasse i disse år androg gennemsnitlig ca. 650 000 kr. om året. Testamentsarven beløb sig i samme periode til gennemsnitlig 2 550 000 kr. årlig. Det samlede tal for legalarv og testamentsarv — ca. 3 200 000 kr. — må endvidere ses i sammenhæng med de samlede arvebeløb til alle arveafgiftsklasserne, der i nogenlunde samme periode androg gennemsnitlig ca. 250 000 000 kr. årlig.

Disse tal viser med al ønskelig tydelighed, at den legale arveret i 3. arveklasse spiller en meget lille praktisk rolle. Hertil kommer, at de beløb, der er tale om, spredes på et relativt stort antal personer.

Forsåvidt angår 4. og 5. arveklasse, findes der ingen brugbare tal. Der foreligger kun en arveafgiftsstatistik. Tallene for vedkommende afgiftsklasse omfatter imidlertid også